

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie
PERSCOMMUNIQUÉ nr. 167/20
Luxemburg, 17 december 2020

Arrest in zaak C-398/19
Generalstaatsanwaltschaft Berlin

Een Unieburger kan pas aan een derde land worden uitgeleverd na raadpleging van de lidstaat waarvan hij de nationaliteit bezit

In het kader van die raadpleging moet de lidstaat van de nationaliteit alle feitelijke en juridische gegevens die in het uitleveringsverzoek zijn verstrekt van de aangezochte lidstaat ontvangen en een redelijke termijn krijgen om tegen die burger eventueel een Europees aanhoudingsbevel uit te vaardigen

BY, Oekraïens en Roemeens onderdaan, is geboren in Oekraïne en heeft daar gewoond tot zijn verhuizing naar Duitsland in 2012. In 2014 heeft hij, als afstammeling van Roemeense onderdanen, op zijn verzoek het Roemeense staatsburgerschap verkregen, zonder ooit in Roemenië te hebben gewoond.

In maart 2016 heeft het parket-generaal van Oekraïne bij de Duitse autoriteiten een verzoek tot uitlevering van BY ingediend met het oog op strafvervolging. In november 2016 heeft de Generalstaatsanwaltschaft Berlin (parket-generaal Berlijn, Duitsland) het Roemeense ministerie van Justitie in kennis gesteld van het uitleveringsverzoek en gevraagd of de Roemeense autoriteiten voornemens waren om de strafvervolging van BY over te nemen. Het ministerie heeft geantwoord dat de Roemeense autoriteiten enkel op verzoek van de Oekraïense autoriteiten tot strafvervolging konden overgaan en dat voor de uitvaardiging van een nationaal aanhoudingsbevel, als voorwaarde voor de uitvaardiging van een Europees aanhoudingsbevel, wordt verondersteld dat er sprake is van voldoende bewijsmateriaal betreffende de schuld van de betrokkene. Het heeft de Duitse autoriteiten derhalve verzocht de bewijzen te verstrekken die zij van de Oekraïense autoriteiten hadden ontvangen.

Het Duitse recht verbiedt de uitlevering van Duitse onderdanen, maar niet die van onderdanen van andere lidstaten. Het Kammergericht Berlin (hoogste rechterlijke instantie van de deelstaat Berlijn, Duitsland) is dan ook van oordeel dat de uitlevering van BY aan Oekraïne rechtmatig is, maar vraagt zich af of deze uitlevering niet strijdig is met de beginselen die door het Hof zijn geformuleerd in het arrest Petruhhin¹, aangezien de Roemeense gerechtelijke autoriteiten formeel geen uitspraak hebben gedaan over de eventuele uitvaardiging van een Europees aanhoudingsbevel. In dat arrest heeft het Hof namelijk onder meer geoordeeld dat wanneer een lidstaat waarnaar een onderdaan van een andere lidstaat zich heeft begeven een uitleveringsverzoek ontvangt van een derde land, hij verplicht is de lidstaat waarvan de opgeëiste persoon de nationaliteit bezit daarover te informeren om de autoriteiten van die laatste lidstaat de mogelijkheid te geven een Europees aanhoudingsbevel met het oog op rechtsvervolging uit te vaardigen.

Aangezien de verwijzende rechter twijfels heeft over de gevolgen van dat arrest voor de uitkomst van de bij hem aanhangige zaak, heeft hij het Hof drie prejudiciële vragen gesteld over de uitlegging van de artikelen 18 en 21 VWEU (betreffende respectievelijk het verbod van discriminatie op grond van nationaliteit en de vrijheid van verkeer en verblijf van burgers van de Unie op het grondgebied van de lidstaten) en van het arrest Petruhhin.

¹ Arrest van 6 september 2016, Petruhhin, [C-182/15](#) (met name punten 48 en 50); zie ook [PC nr. 84/16](#).

Beoordeling door het Hof

Het Hof (Grote kamer) onderzoekt in de eerste plaats of de artikelen 18 en 21 VWEU van toepassing zijn op de situatie van een Unieburger zoals de betrokkene in het hoofdgeding. In dit verband merkt het Hof op dat een onderdaan van een lidstaat – die uit dien hoofde de hoedanigheid van Unieburger bezit – die op het grondgebied van een andere lidstaat verblijft, zich volgens zijn rechtspraak kan beroepen op artikel 21, lid 1, VWEU en binnen de werkingssfeer van de Verdragen valt in de zin van artikel 18 VWEU. Het feit dat BY pas de nationaliteit van een lidstaat heeft verkregen op een moment waarop hij reeds verbleef in een andere lidstaat dan die waarvan hij later de nationaliteit heeft verkregen, doet in dit verband niet ter zake.

In de tweede plaats verduidelijkt het Hof de verplichtingen die op de lidstaten rusten in het kader van de uitvoering van de in het arrest Petruhhin bedoelde informatie-uitwisseling. In dit verband wijst het erop dat de aangezochte lidstaat de bevoegde autoriteiten van de lidstaat waarvan de opgeëiste persoon de nationaliteit bezit, in staat moet stellen deze persoon op te eisen in het kader van een Europees aanhoudingsbevel. Daartoe moet de aangezochte lidstaat deze autoriteiten niet alleen in kennis stellen van het bestaan van een uitleveringsverzoek, maar ook van alle feitelijke en juridische gegevens die door het verzoekende derde land in het kader van dat uitleveringsverzoek zijn verstrekt. Ook moet melding worden gemaakt van elke wijziging in de situatie waarin de opgeëiste persoon zich bevindt die relevant is met het oog op de eventuele uitvaardiging van een Europees aanhoudingsbevel tegen hem. Daarentegen kan geen van beide lidstaten op grond van het Unierecht verplicht zijn om het verzoekende derde land te verzoeken om toezending van het strafdossier zodat de lidstaat waarvan de betrokkene de nationaliteit bezit kan beoordelen of hij de strafvervolgning kan overnemen.

Het Hof benadrukt dat wanneer aan deze informatieplicht is voldaan, de autoriteiten van de aangezochte lidstaat de uitleveringsprocedure kunnen voortzetten en, in voorkomend geval, kunnen overgaan tot uitlevering van de betrokkene indien de autoriteiten van de lidstaat waarvan hij de nationaliteit bezit niet binnen een redelijke termijn een Europees aanhoudingsbevel hebben uitgevaardigd. Een dergelijke termijn moet door de aangezochte lidstaat aan die autoriteiten worden meegedeeld en moet zijn vastgesteld met inachtneming van alle omstandigheden van de zaak, meer bepaald de eventuele detentie van de betrokkene op grond van de uitleveringsprocedure alsook de ingewikkeldheid van de zaak.

In de derde plaats heeft het Hof voor recht verklaard dat de artikelen 18 en 21 VWEU niet aldus kunnen worden uitgelegd dat de aangezochte lidstaat verplicht is de uitlevering van een Unieburger die onderdaan is van een andere lidstaat te weigeren en de strafvervolgning van die persoon over te nemen wegens feiten die in een derde staat zijn gepleegd, wanneer, zoals in het hoofdgeding, de aangezochte lidstaat krachtens zijn nationale recht die Unieburger mag vervolgen voor bepaalde strafbare feiten die in een derde staat zijn gepleegd.

In een dergelijk geval zou een verplichting om de uitlevering te weigeren en de strafvervolgning over te nemen immers tot gevolg hebben dat de aangezochte lidstaat niet zelf kan beoordelen of het opportuun is die burger op grond van het nationale recht te vervolgen, en verder gaan dan de grenzen die het Unierecht kan stellen aan de uitoefening van de beoordelingsbevoegdheid van deze lidstaat ten aanzien van de opportuniteit van strafrechtelijke vervolgingen. De enige vraag van Unierecht die rijst in een zaak als die van het hoofdgeding, is of de aangezochte lidstaat jegens die Unieburger kan handelen op een wijze die de uitoefening van zijn recht van vrij verkeer en verblijf minder beperkt, door te overwegen hem over te leveren aan de lidstaat waarvan hij de nationaliteit heeft in plaats van hem uit te leveren aan het verzoekende derde land.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170